

Ten geleide

P. Avin Kunnekkadan, de nieuwe provinciaal van de NEB-provincie, neemt ons, lezers van *ROND* 205, mee in het voortdurend zoeken naar nieuwe wegen waarlangs de MISSIE van de SVD gestalte kan krijgen. En hij doet een beroep op onze ondersteuning via de Kerstactie 2016.

P. Bert Wooning beschrijft de voorbereiding van de nieuwe SVD-gemeenschap die gevestigd wordt in Breda-Noord en p. Wim Giesen vertelt over 62 jaar leven en werken in Brazilië: verhalen over MISSIE nu en toen.

We herdenken br. Jan Vernooij, overleden op 6 oktober 2016.

En we lezen over de priester-cowboy José Gabriele del Rosario Brochero, onlangs heilig verklaard, uit Argentinië.

Uw redactie wenst u een Zalig Nieuwjaar.

Inhoud

- NEB-provincie steeds op zoek 1
- Nieuwe SVD-gemeenschap in Breda 2
- ANBI 3
- Kerstactie 2016
- Jubilea 2017
- Priester-cowboy uit Argentinië 4
- Hij had het over vuur
- Migrantenwerk in Duivendrecht 5
- In Memoriam
- In gesprek met p. Wim Giesen 6
- SVD Nederland - België 7
- SVD Wereldwijd 8

SVD NEB-provincie

steeds op zoek naar nieuwe wegen voor haar MISSIE

“Een nieuwe lente, een nieuw begin” was het thema dat de provinciale raad had gekozen voor onze provinciedag 2016. Deze “lente” is in feite al meer dan 30 jaar geleden begonnen met een nieuwe visie op missionaire aanwezigheid in Nederland. Toenmalig provinciaal Ad de Groot en zijn opvolger Antoon Verschuur begonnen deze visie vorm te geven door Nederlandse en buitenlandse missionarissen naar Nederland te halen. Samen stichtten ze nieuwe missionaire gemeenschappen: Nieuwegein en Hircos in Den Haag. De gemeenschap van Montenau is voor dit beleid een belangrijke steun geweest. Na provinciaal Verschuur gingen Kees Maas en Bert Wooning verder op de ingeslagen weg en bouwden het beleid uit. Belangrijk hierbij was vanaf het begin de grote steun van medebroeders, van de Europese zone en van het algemeen bestuur.

Graag spreek ik hier mijn waardering uit voor mijn medebroeders en vier voorgangers. De huidige ontwikkelingen binnen onze provincie zijn nl. door hun visie en door hun gemeenschappelijke inzet mogelijk geworden. Als nieuwe provinciaal wil ik met alle toewijding proberen deze visie en MISSIE door te zetten en ook verder te laten ontwikkelen. De Nederlands-Belgische SVD-provincie wil in beide landen de mogelijkheden onderzoeken van

missionair werken waarbij de kerk naar de mensen gaat. Onze missionaire activiteiten zijn gericht op het aangaan van de dialoog met armen en kanslozen, met mensen van andere culturen, met mensen die niet tot een geloofsgemeenschap behoren maar zoekende zijn naar geloof en God, en met mensen van andere religieuze tradities en seculiere ideologieën. Het uitzetten van deze nieuwe koers is iets dat naast tijd ook prudentie en grote inzet van iedere betrokkene vraagt. Gelukkig steunen medebroeders uit andere landen ons al een aantal jaren. Vanuit de gemeenschappen in Teteringen, Leuven, Montenau, Nieuwegein, Den Haag-Hircos, Duivendrecht, Schiedam en binnenkort Breda zoeken zij wegen om onze visie en MISSIE concreet gestalte te geven. Hoe kunnen we de missionaire aanwezigheid van de SVD groter maken? Hoe kunnen we met meer menskracht missionaire projecten uitvoeren? Het antwoord hierop is, zoals ook ons algemeen bestuur aanbeveelt: betrek leken bij je MISSIE. We werken al enige tijd met “Vrienden van de SVD”, een groep die regelmatig samenkomt. Het is van belang deze vrienden bij de uitwerking van verdere plannen te betrekken. Deze plannen kunnen we niet alleen uitvoeren. De medebroeders uit andere landen hebben graag ondersteuning bij

o.a. het leggen van vruchtbare contacten met hun omgeving. Voor onze gemeenschappen in Nieuwegein, Den Haag, Duivendrecht, Schiedam en Breda zijn we daarom op zoek naar "vrijwilligers" uit de Nederlandse samenleving en uit migrantengemeenschappen die onze medebroeders willen/kunnen ondersteunen bij de uitvoering van onze missionaire projecten. In gezamenlijke inspanning kunnen we zo iets betekenen voor onze medemens. De wereld seculariseert, kerken lopen

leeg, de samenleving individualiseert. Maar er zijn nog steeds mensen die zoeken naar spirituele waarden, naar zingeving in hun leven. Mensen die zien dat er meer is tussen hemel en aarde. Ze vinden het belangrijk om de medemens te helpen. Is het niet een mooie missionaire opdracht om deze mensen te binden om zo samen Jezus' missie voort te zetten?

Wij nodigen u van harte uit om deze uitdaging met ons aan te gaan en met

ons naar antwoorden op de vragen van deze moderne tijd te zoeken. Mail, schrijf of telefoneer. Adressen op pag. 8

Er is weer een jaar voorbij. We zijn de Heer dankbaar voor Zijn zegen over ons missionaire werk in Nederland en België. En u danken wij voor uw steun in 2016.

Ik wens u via *ROND* een gezegende kersttijd en een Zalig Nieuwjaar. ■

Avin Kunnekkadan svd, provinciaal

Stichting van een **nieuwe missionaire SVD-gemeenschap in Breda-Noord**

Visitorator p. Arlindo Dias vroeg ons in 2014 of het niet goed zou zijn om in de buurt van Teteringen waar we nu al 100 jaar ons Missiehuis hebben, een nieuwe missionaire SVD-gemeenschap te stichten. Deze zou een brugfunctie kunnen hebben tussen de oudere en de jongere medebroeders van onze provincie en zou bovendien een soort dankbetuiging zijn aan de mensen van de streek die ons al die jaren ondersteund hebben.

De bisschop van Breda, Mgr. Jan Liessen hoorde hiervan en zocht onmiddellijk contact op om ons de St. Augustinus-parochie aan te bieden. Deze parochie, opgericht in 2013 na samenvoeging van vier parochies, bedient praktisch heel Noord Breda. Een tiental jaren geleden kende men hier nog zo'n twaalf parochies. Er wonen ca. 35.000 mensen van wie 35% van niet-Nederlandse afkomst is. Juist vanwege de typisch missionaire uitdagingen leek deze plaats ons bijzonder geschikt om er een nieuwe SVD-gemeenschap te beginnen.

Edmund Owusu (36, Ghana), Richard Lobo (35, India) en ondergetekende (Nederland) zijn benoemd voor deze parochie. We gaan deel uitmaken van het pastorale team van deze parochie: één diaken en vier pastorale helpers (leken-vrijwilligers, afkomstig van de vier oorspronkelijke parochiekernen). Wanneer de tijd daarvoor rijp is, zal een van de jonge SVD'ers als pastoor van dit team benoemd worden. Momenteel vervult ondergetekende de functie van parochieel administrator. Het is een nieuwe situatie voor ons en wellicht een nieuwe stap in de ontwikkeling van onze provincie. Immers, tot nu toe functioneren enkele medebroeders wel in de verschillende parochies waar zij wonen en zijn enkele van hen lid van het pastorale parochieteam.

v.l.n.r. Bert Wooning, Richard Lobo, Edmund Owusu

Maar met het leiding geven aan een parochie hebben we tot nu toe nog geen ervaring. Onze jonge medebroeders juichen deze ontwikkeling toe.

De provinciale raad verzocht ondergetekende de stichting van deze nieuwe gemeenschap voor te bereiden. Gemeenschapsleven is één van de kenmerken van ons SVD zijn. Daarom willen we daar onze eerste aandacht aan besteden om van daaruit onze missionaire taken in deze parochie uit te voeren.

In de voorbije maanden bestond de voorbereiding vooral uit het bijwonen van de vergaderingen van de vele organisaties en bestuursorganen in deze regio om zo de situatie van de parochie te leren kennen. We zijn ook gaan zoeken naar een geschikte behuizing voor de nieuwe gemeenschap.

Het valt op hoeveel leken ingeschakeld zijn in het pastorale en administratieve werk. Eén van hun vragen is om een zo goed mogelijke begeleiding alsook opleiding te ontvangen.

Ons werk zal deels bestaan uit de dagelijkse parochiële zorg. Het is een enorme parochie en er zijn nu maar

twee diakens werkzaam, geholpen door drie priesters die al rond de 80 jaar oud zijn. Daarnaast wil onze nieuwe missionaire gemeenschap zich bezighouden met de typisch missionaire taken. Breda-Noord kent verschillende wijkhuisen die bezocht worden door mensen die het moeilijk hebben. We zullen met hen contact opnemen. Een groot gedeelte van de mensen van buitenlandse afkomst is moslim. Met hen willen we de dialoog zoeken. Een aantal jongeren, van wie velen lid zijn van een jongerenkoor, hebben herhaaldelijk gevraagd om begeleiding en vorming: een mogelijke aanzet tot jongerenpastoraat in deze relatief jonge wijk. Verschillende lekenorganisaties hebben ook om vorming gevraagd, in het bijzonder rond de Bijbel. En zoals we weten: de Bijbel staat centraal in de SVD. Eén lid van onze gemeenschap zal zich bekommeren om mannelijke aids-patiënten die een bijzondere begeleiding nodig hebben. Op zeer korte termijn zullen we ook beginnen met Engelstalige eucharistievieringen. In Breda, maar in het bijzonder in deze wijk,

wonen nl. veel buitenlandse studenten. We hopen zo te bereiken dat deze parochie steeds meer missionair wordt in overeenstemming met het document van onze congregatie: "Profiel van een SVD-parochie". Hierin wordt geschetst hoe in een parochie die aan onze zorg wordt toevertrouwd, de specifieke kenmerken van de SVD waargemaakt kunnen worden.

Op 15 januari 2017, feestdag van de H. Arnold Janssen, zal een welkomsviering gehouden worden in de Franciscuskerk op het Belgiëplein 6, 4826 KT Breda. Als u in de gelegenheid bent: Welkom! De officiële installatie door de bisschop van Breda zal plaats hebben op zondag 27 augustus 2017. ■

Bert Wooning svd

ANBI, wat is dat?

Op pagina 8 van elke uitgave van *ROND* ziet u bovenstaand logo. Voor wie niet op de hoogte is van wat ANBI inhoudt, volgt hier nadere toelichting.

ANBI staat voor Algemeen Nut Beoogende Instelling. Een dergelijke instelling draagt op de een of andere wijze bij aan het algemeen nut. Het kan een goed doel zijn, een kerk of organisatie met een bepaalde levensbeschouwing. Het kan ook een culturele of een wetenschappelijke instelling zijn.

De Belastingdienst stelt voorwaarden aan een organisatie die een ANBI wil zijn. Een organisatie die daaraan voldoet, krijgt de ANBI-status. Deze status is onder meer belangrijk voor de giftenaftrek in de inkomstenbelasting. Dat is aantrekkelijk voor donateurs. Als u een schenking doet aan een goed doel (bijv. aan de congregatie van de SVD), dan is die schenking (binnen bepaalde voorwaarden) fiscaal aftrekbaar indien de instelling een ANBI-status heeft.

Daarnaast geeft de ANBI-status recht op een vrijstelling voor de erfbelasting bij de verkrijging van legaten of nalatenschappen. Het belastingvoordeel geldt zowel voor losse giften via de giftenaftrek als via periodieke giften.

De Belastingdienst heeft ongeveer 55.000 ANBI's geregistreerd. Ongeveer de helft daarvan is een kerkgenootschap, of een onderdeel daarvan.

De ANBI-status van de SVD vloeit voort uit de groepsbeschikking die in het verleden is afgegeven aan de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland, waar onze congregatie een zelfstandig onderdeel van is.

Om deze ANBI-status te behouden zijn (zelfstandige onderdelen van) religieuze instellingen met ingang van 1 januari 2016 verplicht een aantal van hun gegevens op een speciale website van de Belastingdienst te publiceren.

Voor meer informatie over de diverse mogelijkheden van schenken of nalaten kunt u contact op nemen met het economaat van de Nederlands-Belgische provincie van de SVD, tel. 076 578 41 73. Op een speciaal daarvoor door de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) ingerichte website kunt u de ANBI-gegevens van de SVD bekijken: www.knr.nl/organisatie/leden.asp

Voor uitgebreide informatie over doelstellingen en organisatie van het Gezelschap van het Goddelijk Woord (SVD): www.anbiknr.nl/136/ ■

Gerard Jansink

Kerstactie 2016

En weer hebben we Kerstmis gevierd. Voor ons christenen het feest van de geboorte van Gods Zoon. Matteüs schrijft daarover: "Zie, de maagd zal zwanger worden en een Zoon baren, en ze zullen Hem de naam Immanuel geven, wat betekent: God met ons." Jezus' geboorte kan ons inspireren om ons leven in Zijn voetsporen vorm te geven. Bij eerdere kerstacties hebben mijn voorgangers, de paters Ad de Groot, Antoon Verschuur, Kees Maas en Bert Wooning, u geïnformeerd over de suggestie vanuit ons hoofdbestuur om als SVD in Nederland en België actief te blijven in missionaire gemeenschappen. Hier werken nu jonge SVD'ers uit het buitenland samen met teruggekeerde medebroeders aan onze MISSIE: werken onder vluchtelingen en asielzoekers, hen helpen zich thuis te voelen in de samenleving en bij andere christenen. Onze medebroeders zijn bovendien actief in de plaatselijke parochiegemeenschappen. In 2015 bracht de kerstactie, dankzij uw vrijgevigheid, € 40.000 op! Een geweldige steun voor ons werk, waarvoor wij u zeer dankbaar zijn. Het toont dat u onze MISSIE belangrijk vindt. In de komende tijd willen we nog meer kleine missionaire gemeenschappen stichten om zo dicht bij de mensen te staan die ons ter harte gaan. Op 15 januari a.s. zullen zo in Breda-Noord drie SVD'ers als parochieteam in de St. Augustinusparochie aan de slag gaan. Met Kerstmis gaf God Zijn Zoon aan alle mensen van goede wil. Mogen wij in deze kersttijd op uw solidariteit met ons werk voor de hulpbehoevende, eenzame medemens rekenen? Ik wens u alsnog een gezegende kersttijd en een Zalig Nieuwjaar en dank u hartelijk voor alles wat u in 2016 heeft gedaan voor onze provincie, onze missionarissen en ons werk. ■

**Provinciaal overste
Avin Kunnekkadan svd**

Jubilea 2017

PATERS

65-jarig priesterfeest

10 augustus Cor Jooren
Joep Heinemans
Wim Giesen

60-jarig priesterfeest

3 februari Wim de Jong

25-jarig priesterfeest

4 mei Avin Kunnekkadan
27 september Marianus Jehandut

José Gabriele Brochero, *de eerste Argentijnse heilige*

GIUSEPPE GABRIELE DEL ROSARIO BROCHERO
(1840-1914)

Argentinië was, na China, het tweede land waar onze Stichter, de H. Arnold Janssen, zijn missionarissen heen stuurde. Voor onze blauwe missiezusters was Argentinië het eerste land. Nu zijn er ook onze aanbiddingszusters die vanuit hun Convento del Divino Amor in Córdoba een nieuw klooster gevestigd hebben in Ponta Grossa in Brazilië en momenteel een in Santiago, de hoofdstad van Chili.

De nieuwe heilige José Gabriele Brochero (1840-1914) is een diocesane pastoor, een missionaris van top tot teen. Hij heeft een gesloten gebied opengelegd met de mensen en voor de mensen in de provincie Córdoba, in het voor-gebergte van de Andes. Hij heeft er samen met de mensen wegen aangelegd, bruggen gebouwd, drinkwater aangebracht, een retraitshuis gebouwd voor tachtig personen, geestelijke leiding gegeven en veel zieken bezocht. Alles op een ezel of te paard. Daardoor noemden de mensen hem "Cura Gaucho", de priester-cowboy. Bij zijn zaligverklaring in 2013 waren er 3.000 gauchos aanwezig vanuit het hele land.

Persoonlijk stond hij de melaatsen bij. Door dit werk als barmhartige Samaritaan heeft hij zelf melaatsheid opgelopen. Hij werd blind en is op 74-jarige leeftijd overleden. Het dorp of stadje waar hij gewerkt heeft, is naar hem genoemd en heeft nu de naam Villa Cura Brochero.

Met alle Argentijnen ben ik trots op hem. In Alta Gracia, een deel van zijn missiegebied, mocht ik ruim vijftien jaren missionaris zijn. Veel mensen komen nu nog te paard. Prachtige, eenvoudige mensen.

Hij was een herder, die heel zijn leven de reuk van de schapen bij zich droeg. Hij was geen christen met een droevig gezicht. Nee, van zijn gezicht straalde de blijheid die van de bevrijding van Jezus komt en hij wilde iedereen daarmee aansteken. Ook ons. Op 16 oktober 2016 is hij heilig verklaard. ■

Theo van der Leest svd

Hij had het over vuur

Hij had het over vuur
als Hij Zijn Kerk bedoelde.

Een vuur waaromheen
verkleumde mensen
kunnen samenkomen
om zich te warmen,
om elkaars gezicht te zien,
om niet alleen te zijn
in de nacht.

Hij had het over vuur.
Hij heeft gewild
dat het zou branden,
fel en vurig,
speels en onvoorspelbaar:
telkens nieuwe gensters in de nacht.

Hij had het over vuur
dat moet blijven branden,
gevoed moet worden
door alles wat mensen
nieuw ontdekken door hun vragen,
dat moet aangewakkerd worden
door het waaien van de Geest,
onzichtbaar in de nacht.

Hij heeft Zijn Kerk
als een vuur ontstoken.
Misschien hebben wij,
de eeuwen door,
teveel aan brandbeveiliging gedaan.

Hij had het over vuur
■

Vincent Wang svd

Migranten en gasten in Duivendrecht

Migrantenwerk is inspirerend, maar niet zo gemakkelijk of eenvoudig. Mensen met heel verschillende achtergronden komen bij ons met allerlei problemen en moeilijkheden. Vaak verwachten ze meteen een (re)actie van ons. Zo heb ik in de afgelopen jaren mensen op de afdeling Spoedeisende Hulp bezocht, evenals mensen in gevangenissen, mensen bij het juridisch loket, mensen in bejaardenhuizen en thuis.

Onze gemeenschap (Duivendrecht) ligt dicht bij de luchthaven Schiphol en bij Amsterdam. In de afgelopen

maanden zijn er veel gasten, SVD-medebroeders en lekenvrienden bij ons komen overnachten. Ze kwamen uit de hele wereld: Indonesië, de Filipijnen, Japan, Korea, China, Vietnam, Amerika, Ghana, Nederland en nog meer landen. Het is leuk om hen, mensen van binnen en buiten de SVD, te ontmoeten, te helpen en hen te leren kennen, wat van hen te horen en dan iets van elkaar te leren in onze missie-ervaringen en onze spiritualiteit. Zo versterken we onze relatie met de Heer en met elkaar. ■

Vincent Wang svd

In Memoriam

Volledig In Memoriam op www.svdneb.nl

Br. JAN VERNOOIJ svd, geboren op 7 november 1935 te Werkhoven, is de jongste van de zes kinderen van Johannes Cornelius en Margaretha Agatha Vernooij.

Hij leert onze congregatie kennen via SVD-paters die in Werkhoven assisteerden. In november 1958 gaat hij naar Deurne om broeder-missionaris te worden. In 1961 wordt hij benoemd voor Missiehuis St. Franciscus Xaverius in Teteringen. Hij wordt de rechterhand van br. Stanislaus op de boerderij.

Tot zijn dood blijft hij in Teteringen en maakt alle ontwikkelingen mee: sluiting boerderij; om- en uitbouwen tot provinciaalaat en missieprocurer; van Missiehuis naar Klooster Bejaarden Oord (KBO) - later 'Woonzorgcentrum Zuiderhout' -; bouw bungalows én de latere afbraak ervan. Al die jaren werkt Jan, naast zijn taken in huis, met groot plezier in de tuin, zowel voor het Missiehuis als voor Zuiderhout: land bewerken, plantjes poten, maaien, snoeien, houtblokken zagen, zout strooien in de winter. En hoeveel medebroeders heeft Jan niet naar hun laatste rustplaats begeleid, hun graf gegraven, het kerkhof bijgehouden.

Tuinman Jan is een echte broeder-missionaris!! Hij zet zich in voor de missie door MIVA-loten te verkopen. Je komt niet langs hem heen zonder een lot te kopen. Hij loopt jaarlijks de sponsorloop in Venhuizen, waarvoor hij sponsoren werft. De opbrengst

gaat naar de Derde Wereld. Hij is begaan met zieken: drie keer per jaar bloed geven bij de bloedbank.

Jan kon en mocht mensen de waarheid zeggen. Toenmalig generaal-overste Heinz Heekeren benoemde hem ooit tot "Sonderadmonitor" (bijzonder raadgever), zgn. om de rector van die dagen 'in de gaten te houden... en goede raad te geven'.

Wanneer zijn krachten afnemen, krijgt hij de benodigde zorg en gaat overdag naar de dagopvang. Regelmatig bezoekt een medebroeder of familielid hem. Buitenmens Jan kan dan in zijn rolstoel mee naar buiten! Zijn verzorgers vinden hem een lieve man.

Recentelijk gaat hij sterk achteruit, blijft in bed, wordt stiller. Hij bidt nog mee, maakt het kruisteken. Hij ontvangt te midden van medebroeders en familie het sacrament van de zieken op 30 september jl.

Op 6 oktober geeft Jan zijn leven terug aan de Grote Tuinman, die hij zijn hele

leven diende als goede, trouwe en edelmoedige missionaris die nooit in de tropen was. Met Jezus' woorden over Nathaniël zeggen we: "Dit is waarlijk een Israëliet, in wie geen bedrog is." (Joh. 1:47).

Op 12 oktober namen we afscheid van Jan in onze kapel. Hij rust nu op ons kerkhof. In de paradijstuin, wat of waar dat ook moge zijn, zal hij zich zeker op zijn plaats voelen. Jan, dankjewel voor wie je was, ga in vrede, à Dieu. ■

Kees Maas svd

In gesprek met p. Wim Giesen svd

VOOR (BIJNA) EEUWIG NAAR BRAZILIË

Najaar 1939: de rector van Missiehuis St. Willibrord in Uden fietst naar zijn vriend Leo Giesen in Sterksel. Zoon Wim wil missionaris worden. Hij is geraakt door de missiefilm "Ria Rago, heldin van het Ndona dal". Dit drama van het offerleven en de offerdood van een jeugdig christenmeisje in Flores is een film van pater Buis die hij in heel het land vertoonde met pater Beltjens. De Wim van toen heeft in juni zijn intrek genomen in het Missiehuis van Teteringen na 62 jaar missionarisleven in Brazilië.

Seminarietijd

"Toen ik in september 1940 naar Uden ging, had de Luftwaffe het Missiehuis bezet. We werden ingekwartierd bij de Blauwe Zusters (SSpS) aan de overkant. In november 1941 begon onze ballingschap in Veghel en de zesde klas deden we in Steyl. Bij gebrek aan fatsoenlijke kleren liep ik daar rond in een Amerikaanse legeroverall.

In 1946 begint mijn noviciaat en filosofie in Helvoirt. De docent was de Duitse pater Grevelhörster, die net als voor de oorlog het Latijnse handboek van Joseph Gredt hanteerde. Discussie was onmogelijk.

In Teteringen volgt de theologie. Ook daar werden oude handboeken gebruikt. Vernieuwend waren volkenkunde en psychologie. Ik bewaar de beste herinneringen aan pater Unkel. Een goed mens. Studeren deed ik graag. In theologie was ik een goeie. De Thomaslezing was voor mij.

Missiebenoeming

Vóór onze wijding in 1952 - we waren met elven - mocht ieder twee missiegebieden opgeven. Ik koos voor Japan of Brazilië. Indonesië kwam niet meer in aanmerking vanwege de politieke situatie. Een benoeming voor Brazilië gold niet als een aanbeveling. Ik vertrok in 1954 met het idee in mijn hoofd: hier kom ik nooit meer terug.

Na een klein half jaar taalstudie kwam mijn eerste benoeming voor Registro, een stad in het zuiden met een Japanse kolonie van 35.000 man.

Na vier maanden word ik overgeplaatst naar een parochie met veel Japanners in Assaí in het noorden van Parana. Ze wonen er sinds WO I. Ik vind daar Japan in Brazilië. Als kapelaan geef ik veel

p. Wim Giesen svd

godsdienstles op school. Japanners incultureren heel goed.

Mijn tweede parochie ligt in het stadje Guarapuava. We waren met vier priesters. Twee voor de stad en twee voor de meer dan 100 buitenposten. Ieder ging met zijn eigen jeep uit de oorlog de bossen in. Een gebied met enorme houtzagerijen. Elke post bezocht ik eens in de drie maanden. Aankomen 's avonds, dan het rozenhoedje bidden en biecht horen. De volgende dag werd de zagerij stil gelegd en ging iedereen naar de mis. Daarna eten, dutje doen en naar de volgende statie. Ik liet een briefje achter met de datum van mijn volgende bezoek.

Op de hulp van de zagerijen kon je rekenen. Ze repareerden de jeep, gaven benzine en leenden je desnoods een paard. Een paard lenen lag veel gevoeliger dan tegenwoordig een auto.

Toen was U dus nog de traditionele missionaris?

Ja, je moest alles zelf oplossen, ook kwesties van moraal en theologie. Ik vroeg daarom een oudere pater hoe hij dat deed in zijn tijd. Hij antwoordde: 'Bij zulke problemen bad ik eerst, dacht goed na en vroeg me af wat de Paus in mijn plaats zou beslissen en dat deed ik dan ook...' Ik had de les geleerd.

Concilie

In 1962 organiseert de SVD voor de

eerste keer een bijspijkerkursus in Nemi voor missionarissen. Ik ben erbij en maak het begin van het concilie mee. De cursus spreekt me enorm aan. Medebroeders ontmoeten uit de hele wereld doet me goed.

De kennismaking met nieuwe liturgie en catechese is een verrijking. Voor het eerst hoor ik over spiritualiteit. Vroeger overheerste devotie. Verrijkt ga ik naar Brazilië terug. Ik hoopte op een pastorale benoeming, maar het wordt een aanstelling tot econoom van het kleinseminarie in Ponta Grossa.

Vier jaar later krijg ik een parochie in het binnenland. Catechese heeft mijn bijzondere aandacht. Ik droomde ervan een Catechetisch Instituut op te richten. Het bleek onmogelijk. De Nederlandse Nieuwe Catechismus werd mijn inspiratiebron.

In 1978 word ik negen jaar vicaris-generaal van de bisschop van Guarapuava. Daarna ben ik weer pastoor en later kapelaan tot dit voorjaar.

Mijn ideaal was om heel de mens te laten groeien, zowel op geestelijk als op materieel terrein. Naast parochiewerk en de catechese stimuleerde ik landbouw, ontwikkelde fruitteelt en richtte vakbonden op.

Lang deed ik erover naar Teteringen terug te keren. Ik ben tevreden. De proeftijd komt nu." ■

Paul Wensing

SVD Nederland/België

Vincent Wang svd met bedevaartgangers in Steyl

Onze Chinese medebroeder Vincent Wang is er in geslaagd een **gemeenschap van Chinese katholieken** te organiseren; kerk en pastorie van Duivendrecht zijn de plaatsen van samenkomst. Elke derde maandag van de maand komen ze samen om te bidden en de eucharistie te vieren in het Chinees. Het begon met 10 deelnemers; nu is de groep gegroeid naar 20 à 30 personen. Voor bijzondere gelegenheden komen er meer: 74 voor een barbecue op 18 juli, en 54 met Pinksteren voor een bedevaart naar het SVD-moederhuis in Steyl. De deelnemers komen uit heel Nederland o.a. uit Amsterdam, Den Haag, Eindhoven, Groningen, Maastricht, Rotterdam, Tilburg, Utrecht, Zwolle. Een heel bijzondere gebeurtenis was de doop van zeven Chinese kinderen op 9 augustus. Na een grondige voorbereiding van anderhalf tot vijf jaar zijn op 21 november drie volwassenen gedoopt uit Maastricht, Rotterdam en Tilburg.

In de afgelopen maanden hebben alle medebroeders van de zeven gemeenschappen van onze NEB provincie kunnen stemmen voor hun oversten. Na zorgvuldig beraad heeft de provinciale raad alle **plaatselijke oversten benoemd**. Provinciaal Avin Kunnekkadan heeft ter plaatse allen in hun ambt bevestigd. De leiders (preses) van de 7 gemeenschappen kwamen in oktober voor een dag samen

in Teteringen voor begeleiding, overleg en om van elkaar te leren. Een heel goed initiatief dat alle gemeenschappen ten goede zal komen. Over een half jaar komen ze weer samen.

Op 14 september is **p. Rijk van der Wurff** van Hengelo verhuisd naar het missiehuis in Teteringen. Rijk, van harte welkom onder ons!

P. Gerard Claassens: voorbeeld voor de jonge generatie.

Als blijvend teken van waardering en dankzegging voor zijn veelzijdige pastorale inzet is op 2 november jl. naast de Nicolaaskerk te Odijk een gedensteen onthuld voor p. Gerard Claassens, overleden op 30 augustus 2016. Hij was niet alleen pastoor voor katholieken, maar hij keek ook over de geloofsgrenzen heen. Hij zag mensen als zijn gelijke en wilde er zijn voor iedereen.

Agelou Maya, een Amerikaanse auteur van Afrikaanse herkomst, schreef: "Ik heb geleerd dat mensen zullen vergeten wat je zei; mensen zullen vergeten wat je gedaan hebt, maar mensen zullen nooit vergeten hoe je met hen meevielde."

Op 5 november jl. vond in Teteringen de herdenking van de overleden reli-

HERDENKING VAN DE OVERLEDEN RELIGIEUZEN VAN ZUIDERHOUT
op Zaterdag 5 November 2016

Met speciale aandacht voor hen die tussen Allerzielen 2013 en 2016 van ons zijn heengegaan.

STILSTAAN BIJ ONZE OVERLEDEN DIERBAREN

gieuzen van Zuiderhout plaats, met speciale aandacht voor hen die tussen Allerzielen 2013 en 2016 van ons zijn heengegaan. Het thema was: **"Stilstaan bij onze overleden dierbaren"**. Onder hen waren 24 SVD-medebroeders. Rond 65 familieleden namen deel aan de viering. Na het bezoek aan het kerkhof en de eucharistieviering was er in de Biënkorf een hartelijk samenzijn met koffie en een broodje. Toen sprak een familielid namens alle aanwezigen een bemoedigend woord van dank en waardering uit naar alle SVD-medebroeders en de verzorgenden van Zuiderhout voor de zorg waarmee de overledenen liefdevol omringd werden. Dat deed ons goed!

P. Tonnie van Steen is op 15 november jl. in het Missiehuis te Teteringen komen wonen. We heten de 99-jarige medebroeder van harte welkom onder ons. Bij zijn afscheid in Asten-Heusden boden zijn parochianen hem tot zijn grote verrassing een eigen straatnaambord aan.

Het generale bestuur in Rome heeft onlangs **p. Gilbert Razon** (Filippijnen), **p. Mathew Thekkeyil** (India) benoemd voor onze provincie. Gilbert is momenteel werkzaam in Argentinië en Mathew in Congo. Gilbert en Mathew, van harte welkom!

Wim Wijtten svd

De laatsten zullen de eersten zijn

Woonwagenbewoners en zigeuners vormen een kleine minderheid in Nederland. Bij zigeuners maken we onderscheid tussen Roma en Sinti. Beide groepen zijn vooral rond 1970 vanuit de Balkanlanden naar Nederland gekomen. Net als de woonwagenbewoners zijn ook zij vanuit hun traditie een rondtrekkend volk met eigen taal en cultuur. Nederlandse en Europese wetten hebben het rondtrekken praktisch verboden. De Roma en Sinti wonen nu verspreid in gewone woonwijken. Deze overgang van nomadisch naar sedentair leven blijft voor hen problematisch. Sinds jaren is p. Jan van der Zandt MSC hier in Nederland de spil in het apostolaat voor woonwagenbewoners, Roma en Sinti. Velen van hen onderhouden

p. Jan van der Zandt

nog steeds nauwe banden met familieleden in Hongarije en Slowakije, van waaruit zij naar Nederland zijn gekomen.

De Hongaarse SVD-provincie heeft het apostolaat onder de

Roma tot een van haar prioriteiten gemaakt. In de plaats Köröm, 185 km ten noordoosten van Budapest, heeft de SVD een bijzondere parochie. In de vijf dorpen die deel uitmaken van deze plaats wonen bijna 6.000 Roma. Hongaren vormen er slechts een kleine minderheid. Terwijl het geboortecijfer onder de Hongaren tot de laagste in Europa behoort, is dat bij de Roma hoog. Deze snelgroeiende bevolkingsgroep is grotendeels zonder werk en afhankelijk van uitkeringen. Gebrek aan onderwijs en vakopleiding blokkeren de weg naar een beter bestaan.

Te midden van deze Roma is p. Modestus Landu (Indonesië) pastoor en p. Lourdu Raju Chavvakula (India) assistent en coördinator voor Ge-

p. Lourdu Raju Chavvakula

rechtigheid, Vrede en behoud van de Schepping.

In deze hoedanigheid staat hij aan het hoofd van een team dat zich volledig richt op welzijn en toekomst van de Romabevolking. Onderwijs en vaktraining krijgen de hoogste prioriteit. De problemen zijn veelzijdig en diepgeworteld. Werkeloosheid en gebrek aan toekomstperspectief zijn mede verantwoordelijk voor drugsverslaving, alcoholisme, prostitutie en diefstal. Interessant is het feit dat de twee paters zich gesteund weten door een team van experts onder wie een psychiater. Met het motto "de laatsten zullen de eersten zijn" is hun project zowel missionair als professioneel.

Br. James Maurice Jadoo svd (1930-2016)

Kort voor WO II was de SVD haar missie in Ghana begonnen. Begin jaren vijftig meldde de reeds twintigjarige Maurice Djadoo zich als broeder-kandidaat. Na eerst Engels te hebben geleerd is James naar het SVD-missiehuis in Conesus in de staat New York vertrokken voor zijn noviciaat. In 1957 legde hij als eerste Togolees en Afrikaan de eerste geloften af. Terug uit de USA werkte hij als lid van de SVD-provincie in Ghana, waar hij vele posities heeft mogen bekleden.

Om zich voor te bereiden op de taak van begeleiding en verzorging van senior-medebroeders volgde hij in 2001 nog een speciale cursus in ouderenzorg aan de Katholieke Universiteit van Amerika in Washington DC.

Op 29 juni jl. is James Maurice, de eerste Afrikaanse medebroeder, overleden in het SVD-bejaardenhuis, waar hij zelf een aantal jaren zorg had gedragen voor zijn bejaarde medebroeders.

SVD in INDIA

Als je in India reist, ontdek je pas hoe enorm groot het land is, hoe het bruist van leven en bedrijvigheid. India wordt steeds belangrijker als economische macht, maar kent desondanks nog grote armoede. Hindoes vormen de grote meerderheid, moslims een aanzienlijke

Kinderen in India

minderheid en christenen een kleine minderheid. Minder dan 2% van de bevolking is katholiek. Toch spelen katholieken een belangrijke rol in India. Zij zijn prominent aanwezig in onderwijs, gezondheidszorg en gemeenschapsopbouw onder de armen.

Onze SVD-medebroeders zijn actief op al deze terreinen. In de miljoenenstad Mumbai (Bombay) bedient de SVD enkele zeer dynamische parochies. Door verschillende instituten zijn de medebroeders actief in het onderwijs, op het gebied van de dialoog, de studie van cultuur en godsdienst, sacrale dans en muziek. Al sinds 1971 leiden SVD'ers het "Urban Community Development Center". In een ander gedeelte van de stad leiden enkele medebroeders het "Sarva Seva Sangh" (Community Development Center). P. Mathew Korattiyil svd stuurt geregeld verslagen van de activiteiten die dit centrum organiseert onder de mensen in de omliggende krottenwijken. Een voorbeeld. In enkele krottenwijken zijn "Buurtkinderparlementen" opgericht. Deze parlementen hebben als doel de integrale ontwikkeling van de kinderen en hun deelname in de vooruitgang binnen hun eigen omgeving. Op 26 augustus 2016 hebben 56 kinderen, als vertegenwoordigers van deze parlementen, een bezoek gebracht aan het lokale politiebureau. Voor het eerst in hun leven mochten ze handen schudden met politiemannen en -vrouwen, ze werden rondgeleid en kregen uitleg over de rol van de politie in hun eigen wijken. Zowel voor de kinderen als voor de politie een unieke ontmoeting. ■

Herman Wijtten svd